

Załącznik
do uchwały Nr LVI/458/2010
Rady Miejskiej w Krobi
z dnia 29.10.2010 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015

*„Okrucieństwo ludzi
jest źródłem nieustającego płaczu.”
Robert Burns*

WSTĘP

Przemoc oraz związane z nią negatywne zjawiska społeczne są zaliczane do grupy najważniejszych problemów dotyczących współczesną rodzinę. Badania dotyczące problemu przemocy w rodzinie potwierdzają jej występowanie, a skala zjawiska wymaga podjęcia niezbędnych działań prewencyjnych.

W ostatnim okresie powstało wiele dokumentów międzynarodowych zalecających krajom członkowskim Unii Europejskiej podjęcie działań mających na celu ograniczenie występowania przemocy, wspierających jej ofiary oraz skutecznie oddziaływujących na jej sprawców.

W polskich warunkach przemoc domowa łączy się najczęściej z nadużywaniem alkoholu i z chorobą alkoholową. Z danych przedstawionych w Narodowym Programie Profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że około 4 miliony osób żyje w rodzinach, w których z powodu powtarzających się nietrzeźwości dochodzi do przemocy, zaniedbań i demoralizacji.

Wymaga to podjęcia skutecznego, dobrze zaplanowanego i przeprowadzonego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W procesie tym szczególnie istotne jest wdrażanie programów psychoterapii dla osób współzależnych oraz zwiększenie skali wsparcia socjoterapeutycznego dla dzieci alkoholików, jak też organizowanie poradnictwa rodzinnego. Realizacja Programu powinna przyczynić się przede wszystkim do poprawy stanu bezpieczeństwa rodziny.

Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie wymaga zaangażowania różnych środowisk, w tym szczególnie sektora publicznego oraz organizacji pozarządowych. Konieczne jest wyprowadzenie osób krzywdzonych z sytuacji osamotnienia poprzez wskazanie środowiska i instytucji, które mogą im udzielić kompleksowej pomocy. Skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie powinno także obejmować oddziaływanie na jej sprawców. Działania te poprzez pomoc terapeutyczną, resocjalizacyjną powinny stworzyć im szansę na odtworzenie pozytywnych więzi rodzinnych i społecznych.

Przemoc wobec dzieci jest zjawiskiem, które w naszym świecie jest powszechnie znane od czasu gdy ludzie zaczęli rejestrować swoją historię.

Różne są przyczyny stosowania przemocy wobec dziecka w rodzinie. Generalnie wyróżnia się trzy grupy. Mogą one tkwić w samych dzieciach, na przykład: dzieci niechciane, upośledzone, trudne, przewlekle chore czy kalekie.

Bardziej powszechne są jednak przyczyny tkwiące w rodzicach. Do takich w pierwszej kolejności należy zaliczyć niedojrzałość i młody wiek, brak wiedzy i umiejętności wychowawczych, doznanie maltretowania we własnym dzieciństwie, niski poziom wykształcenia, bezrobocie, wszelkiego rodzaju uzależnienia w tym przede wszystkim alkoholizm.

W drugiej grupie należy natomiast wymienić izolację społeczną rodziny, kłopoty małżeńskie, zbyt duże wymagania stawiane dziecku, a także maltretowanie żony przez męża. Współwystępowanie wymienionych czynników i okoliczności zwiększa prawdopodobieństwo ryzyka występowania przestępczych zachowań wobec dzieci.

Mitem jest powszechnie panujące przekonanie, że problem przemocy dotyczy przede wszystkim rodzin patologicznych czy dysfunkcyjnych. Cierpień za zamkniętymi drzwiami doznają również dzieci z tzw. „dobrych domów”.

Najczęściej stosowanymi formami przemocy w rodzinie są:

1. Zaniedbania – odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny. Są to także powtarzające się lub poważne zaniedbania dziecka. Może to być także brak opieki i narażanie go na niebezpieczeństwo, w tym zimno, głód lub krańcowe ignorowanie obowiązków opiekuńczych, co prowadzi do znacznego pogorszenia jego stanu zdrowia.
2. Przemoc fizyczna – to każde zachowanie, którego celem jest zadanie bólu fizycznego, uszkodzenie ciała, pogorszenie zdrowia czy pozbawienie ofiary życia.
3. Przemoc psychiczna – to każde zachowanie, którego celem jest pozbawienie poczucia bezpieczeństwa u ofiary, wzbudzenie strachu i zniesienie poczucia kontroli nad życiem. Jest to też rozmyślne lub znaczące obniżanie możliwości prawidłowego rozwoju dziecka, poczawszy od wyzwisk przez emocjonalne odrzucenie, po nadmierne wymagania i nie liczenie się z jego możliwościami rozwojowymi. Liczne badania potwierdzają, że w większości każde dziecko, które doznaje przemocy fizycznej jest jednocześnie ofiarą przemocy psychicznej. Dzieci, które są ofiarami przemocy fizycznej przeżywają stany depresyjne i lęki, obserwuj się u nich zaburzeniami w zachowaniu, w tym zaburzenia emocjonalne.
4. Przemoc seksualna – to każdy akt o charakterze seksualnym dokonany wbrew czyjejś woli. Jest to najbardziej odrażająca i szkodliwa ze względu na następstwa forma przemocy. Jest to wciąganie dziecka w sferę aktywności seksualnej nieadekwatnej do jego etapu rozwojowego, w sferę działań, których dziecko nie rozumie i nie jest w stanie zaakceptować, które jednocześnie naruszają normy prawne i społeczne.

Ofiarami przemocy w rodzinie są najczęściej kobiety (58%) oraz dzieci do lat 13 (24%). Natomiast sprawcami przemocy są głównie mężczyźni (96%) będący często pod wpływem alkoholu. Niektóre badania wskazują, że 40% partnerów znęcających się nad rodziną to osoby uzależnione od alkoholu. Prawdopodobieństwo wystąpienia aktów przemocy w rodzinach alkoholowych jest ponadto dwukrotnie większe niż w pozostałych.

Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać o sobie znać dopiero w życiu dorosłym.

Konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy sprawcom jak i ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

PODSTAWA PRAWNA

Podstawę prawną działań związanych z pomocą dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie stanowią:

- ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2007 Nr 70 poz. 473 z późn. zm.);
- ustawa z dnia z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz.1362 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. 2007r. Nr 43 poz. 277 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks Karny (Dz. U. Nr 88, poz. 533, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.);

DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY

Na terenie Gminy pomocą w zakresie uzależnień i współuzależnień oraz przemocą domową zajmuje się:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Posterunek Policji;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny.

Tabela nr 1.: Dane dotyczące interwencji domowych przeprowadzonych przez Policję

Wyszczególnienie		2008	2009	I połowa 2010
Liczba przeprowadzonych interwencji ogółem		29	43	24
Interwencje dotyczące przemocy domowej		15	21	12
Liczba ofiar		12	17	9
W tym:	Kobiety	12	17	9
	Mężczyźni	0	0	0
	Dzieci do lat 13	0	0	0
	Dzieci 13-18 lat	0	0	0
Liczba sprawców przemocy		12	17	9
W tym:	Kobiety	0	0	0
	Mężczyźni	12	17	9
	Nieletni	0	0	0
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu		9	14	7
Ilość Niebieskich Kart		15	21	12

(źródło: Dane Posterunku Policji w Krobi)

Według danych uzyskanych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Krobi w 2007 roku zanotowano 31 przypadków przemocy w rodzinie, natomiast w 2008r. było 17 takich rodzin, w roku 2009 - 6 przypadków. W I połowie 2010 roku nie zanotowano.

Na podstawie badań przeprowadzonych w 2009 roku w szkołach Gminy ustaliliśmy, że 15,3% badanych uczniów zetknęło się przemocą rodzinną u kogoś ze swoich znajomych, natomiast 7,6% badanych samo doznało takiej formy przemocy.

ADRESACI PROGRAMU

Program przeznaczony jest dla:

- ofiar i sprawców przemocy;
- rodzin, dzieci i osób dotknięte zjawiskiem przemocy;
- przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą (pedagodzy, psychologzy, nauczyciele, pracownicy socjalni, kuratorzy rodzinni i społeczni, policjanci, pracownicy służby zdrowia, duchowni);
- wszystkich mieszkańców Gminy Krobia.

CELE

Celem Programu jest:

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie;
- zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy;
- wzmocnienie zasad sprzeciwiających się stosowaniu przemocy w rodzinie, jakie obowiązują w rodzinie, szkołach i społeczności lokalnej;
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,

Cele ogólne będą realizowane przez:

- systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
- podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie;
- udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

PODSTAWOWE ZADANIA GMINY

1. Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
  - systematyczna edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie (ulotki, broszury, plakaty, artykuły do prasy lokalnej);
  - systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problemem przemocy w rodzinie (szkolenia, warsztaty);
  - monitorowanie prowadzonych działań, które pozwolą na systematyczną ocenę efektów.
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zapewnienie osobom dotkniętym przemocą rodzinną miejsca w ośrodkach wsparcia
  - kontynuowanie działalności specjalistycznego miejsca pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie – Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny.
  - wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i organizacji zajmujących się statutowo pomocą ofiarom przemocy w rodzinie.
3. Tworzenie zespołu interdyscyplinarnego
  - budowanie skutecznych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie;
  - nawiązanie współpracy z przedstawicielami poszczególnych służb i instytucji (współpraca ułatwia przepływ informacji, a więc pomaga w określeniu potrzeb rodziny jak i w przygotowaniu spójnego planu pomocy);

- monitorowanie prowadzonych programów, które pozwolą na systematyczną ocenę efektów programów.

REALIZATORZY PROGRAMU

Program realizować będą:

- Burmistrz Krobi;
- Pełnomocnik ds. uzależnień i współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krobi;
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krobi;
- Posterunek Policji w Krobi;
- Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny;
- Zespół Interdyscyplinarny
- szkoły na terenie Gminy Krobia: ZSPiG w Krobi; ZSPiG w Pudliszkach; ZSPiG w Starej Krobi; ZSOiZ w Krobi.

FINANSOWANIE

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie są środki finansowe z budżetu Gminy Krobia. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.